

Kirjalikud tööd
A. Kün.

Vxl.

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUSEUM 14 lk
FOND K 45373-8

Kirjand.

1. I 1929.

Kuuse elulugu.

Kasvasin ühes metsa ääres.
Mul oli üsna väike plats,
olin kaunis peene pun. Aga
ühel talvisel päeval raiuti
mu ümber teised kuused
maha ja viidi minema.
Siis jäi mul ilus ja suur
plats, võisin hästi kasva-
da, kasvasingi ikka tiheda-
maks ja suuremaks, olin
kaunis ilus punne. Ma
olin oma peäle uhke, ega
pannud teistest pundest
tähelegi. Kuid ühel tal-

vel tuli üks mees, ~~ja~~ raius
mind⁴ maha ning viis ühte
majja. Seal eliti mind ilu-
sate asjadega ja lapsed laul-
sid mu ümber. Paar päeva
seisin ma uhkelt, aga varsti
jäin ma kurvaks, sest mu
onkad ~~longid~~ maha. Siis
viidi mind ühte kuuri. Vah-
kest tirisid lapsed ^{mind} kuurist
välja ja lohistasid mööda
õue, kuid siis viidi mind
jälle kohe tagasi. Nüüd ma
seisan süü kurimurgas ja
^{kõduren.} hallitan. Enam ei hooli kee-
gi minust, minu eadisest
uhkusest pole enam jälge-

gi järel. Kui minu endisest
metsa-seltsilistest keegi
veel mind näeks, siis ihma-
taks vist surmeks, sest ma
olen nii hirmus, rägu ja
kollane.

Parandus

Kuid ühel talvel tuli üks
mees, raius mind^{ist} maha ning
viis ühte majja. Paar päeva sei-
sin ma uksest, aga varsti jäin
ma kurvaks, sest mu oksad lange-
sid maha. Enam ei hooli keegi
minust, minu endisest uksest
pole enam jälgegi järel. Kui mi-
nu endisest metsaseltsilistest

raagi veel mind näeks, siis ehma-
taks vist surmeks, sest ma olen
nii hirmus, raagus ja kollane.

14 I 1929.

Kirjand.

Torm.

Kui ma pühapäeva hommi-
kul üles ärkasin, kuulsin ma,
et ~~ma~~ ahjusüüer kolelasti
logises. Küsisin mammalt,
mis on, et süüer nii
kangesti logiseb. Mamma
ütles, et kange ~~ma~~ tüul
on välgas. Kui ma riietu-
mid olin ja tänavale vaa-
tasin, nägin, et kõigil inimes-
ted, kes tänaval käisid, olid

kraed üleval ja peadolid kan-
gesti krae ~~sisse~~ ^t tõmmatud.

Kui ma pääle hommiku-
sööki üksi tuppa jäin, kuul-
sin ma, et ~~ma~~ tul kan-
gesti korstnas ulub, mida
ma aga hommikul papa
ja mamma rääkimise puhul
ei kuulnud.

Kui ma ~~all~~ ^{le}
1 kiriku tahtsin minna, üt-
les mamma: Pane ennast
hästi riide, muidu haäl sul
külm. "Kui ma kiriku juures
ol in, tahtis mind tul
õhku tasta. Kui ma pärast ✓,

oli mul nii külm, et olexs
ei tea kuhu jooknud.

Kui ma täna hommikul
kooli tulin, oli nii kange tuul
ja külm, et ma tõstsin
endal krae üles, ja kui ma
kooli õue olin jõudnud, siis
katsusin ma nii ruttu kui
jalad andsid koõlimajja
jooksta. R

Puhtamini.

16. I 1929.

Parandus.
Küsisin mammalt, mis on,
et süber nii kangesti loigiseb.
Mamma ütles, et kange tuul

on väljas. Kui ma niitunud
olin ja tänavale vaatasin,
nägin, et kõigil inimestel,
kes tänavale käisid, olid kraed
ülaval ja pead olid kanges-
ti kraesse tõmmatud. Kui ma
ma pääle hommikusööki üksi
tuppa jäin, kuulsin ma, et tuul
kangesti korstnas ulub, mida
ma ga aga hommikul papa
ja mamma rääkimise puhul
ei kuulnud.

Kui ma hommiku kell 1 köökiusse
tahtsin minna, ütles mamma:
"Pane ennast hästi riide, muide
hakkab sul külm. Kui ma pä-
rast koju tulin, oli mul nii külm,
et oleks si tea kuhu jooksnud.
Kui ma täna hommikul kooli
tuln, oli nii kange tuul ja külm,

et ma tõstsin ^{endal} krae üles, ja kui
ma kooli õue olin jõudnud,
siis katkusin ma nü ruttu
kui jalgad andsid koolimaj-
ja jõosta.

Kui ma kell 1 kirjusse läk-
sin tahtsin mina, ütles mam-
ma: „Pane ennast hästi riide,
muidu ^u hakkab sul külm.“ Kui
ma pärast koju tulin, oli
mul nü külm, et oleks ei tea
kuhu jooksnud. Kui ma tä-
na hommikul kooli tulin, oli
nü range külm tuul ja
külm, et ma tõstsin endal
krae üles, ja kui ma kooli
õue olin jõudnud, siis kat-

susin ma nii ruttu kui
jalad andsid koolimajja jões-
ta.

Noor

Parandus

Kui ma kell 1 xirikusse
tahtsin minna, ütles mam-
ma: „Pare ennast hästi riide, mü-
du hakkab sul külma.” Kui ma
pärast koju tulin, oli mul nii
külm, et oled ei tea kuhu jõudnud.
Kui ma täna hommikul kooli tu-
lin, oli nii kange tuul ja külm, et
ma tõstsin endal vae üles, ja kui
ma kooli õue olin jõudnud, siis
katsusin ma nii ruttu kui ja-
lad andsid koolimajja jões-
ta.

Kirjand.

21.1.1929

Talv.

Lumi katab maad, puud on
härmatises. Lapsed, kellel
vähegi võimalik on, katsuvad
väljas viibida, kas kelguga
sõita, liuguflasta, suusatada,
lumememme teha ja lume-
sõda pidada. Isäranis meeldib
lastele lumesõda. Suuremad
lapsed käivad ka liivväljas uis-
sidega sõitmas. Talv toobgi
nii mõnele ~~vee~~ täiskasvanule
lõbusust kaasa.

Talv toob enesega kaasa väga
palju haigusi, mis aga mitte
hää ei ole. Talvel päike ei päis-
ta, vahelt harva pistab ta enese
pää pilve vahelt välja. Nii
mõnigi kord juhtub kelgusõit-
mise juures vigastusi, mis ka

mitte hää ei ole, ^{ja nii palju} ^{muid} ~~on~~ ^{õnnatusi.}
talvelgi on palju hääid ja palju
külgi nagu inimeselgi.

R

Parandus.

Lapsed, kellel vähegi võimalik
on, katsuvad väljas viibida, kas
kas kelguga sõita, liugu lasta,
suusatada, lumemehed teha ja
lumesõda pidada. Isäramis meel-
dib lastele lumesõda. Suuremad
lapsed näivad ka liuväljal uis-
kudega sõitmas. Tahv toobki nii
mõnele täiskasvanule lõbus tui-

kaasa. Talvel päike ei paista, va-
hest kärva pistab ta enese pää-
pilve vahelt välja. Nii näeme-
et talvelgi on palju häid ja
pahu külgi nagu inimeselgi.

Kirjand.

Paha peremees.

31. I 1929

Elasid kord koer, kass ja hobu-
ne. Oli talve aeg. Nende peremees
oli väga paha. Hobune pidi iga-
päev raskest tööd tegema. Öösel tal-
õiget magamis kohta ei olnud, ta
pidi oma peremhe kumris maga-
ma. Oli nii külm, kuid midagi

riiet ei pandud peale. Päeval pidi
ta lund vedama. Vähest käis rinna-
nust saadix lumes. Koeral ja kas-
sil oli sama paha elu kui hobu-
sel. Kass pidi iga päev hüri
püüdma, kui ei saanud hviit
kätte, siis pexseti teda aremetu-
malt. viisil. Cösel pidi ta omale
ise magamisaseme otsima. Vä-
hest magas ta ka koraga selt-
sis korra putgas. Koer pidi
öösel ja päeval maja valvama.
Lüüa sai vähest päeva xoh-
ta ühe xondi. Ta putga oli
lagunenud. Ise ta oli nii lahja,
et häda vaadata. Nii elasid
nad päevast päeva. Koer ja

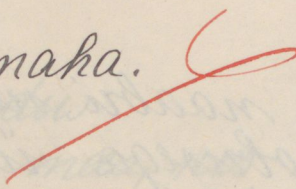
kass olid head sõbrad. Ühel
päeval, kui pererahvas kõik
välja hakkasid minema, lip-
sas kass tuppa. Ta nägi pü-
ma-pütti riulil. See harr-
kas vett jooksema, ta taktis se-
da notti kätte saada. Riuli
all oli see tool. Kass hüppas
sinna peale, taktis riulile
hüpata, kuid kui ta hüppas,
kukkus pümapott maha ja
purus. Kassil häda käes, mis
nüüd teha, välja ka ei saa-
nud minna, sest üks oli lu-
kus. Pererahvas tuli koju, nä-
gid pümapüti põrandas pu-
ru olemat, arvasid kohe, et kass

teinud. Peremehe süda sai täis, ajas
kassi kotti pani rivi padlaga kae-
la ümber ja käskis lapsi ära
uputada. *M*i sai kass surma.
Koer oli julge kaunis vana, oli
oma heast sõbrast kahajunud
mis parata. Peremees võttis ühel
päeval koera kaasa, ja viis met-
sa ja lasti *k*üssiga maha. Ho-
lune viidi ühel päeval laa-
dale ja müüdi maha. *R*

Parandus

Elasid kord koer, kass ja holu-
ne. Vahest käis rinduot saadik
lumes. Vahest magas ta ka koera-
ga seltsis koeraputras. Ta putrea

oli lagunud. Is^{ta} oli nii lahja, et
häda vaadata. Ühel päeval, kui
pererahvas kõik välja hakkasid
minema, lipsas kass tuppa. Ta
nägi piimapütti riivil. Riivil
all oli tool. Kass hüppas sinna
peale, taktis riivilile hüpata, kuid
kui ta hüppas, kukkus piima-
pütt maha ja purus. Pererah-
vas tuli koju, nägid piimapü-
ti põrandal puru olevat, arvasid
kohe, eks kass teinud. Peremehe
süda sai täis, ajas kassi kotti,
pani kivi päelaga kaela ümber
ja käskis lapsi ~~minna~~ ära
uputada. Kui sai kass surma.
Koer oli juba karmis vana,
oli oma heast sõbrast rahju,
kuid mis parata. Peremees võt-
tis ühel päeval koera kaasa, viis

metša ja laskis maha.

Kirjand.

Umad vitsad persaravid.

6. II 1929

Elas kord ~~üks~~ ^{kes} noor mees, ~~kui~~ ^{kui} lapsest saadik varastas. Ühel ööl sõitis ~~varas~~ üks talumees varuriga mööda teed, ~~tema~~ varas ootas puu taga. Kui maamees ligi jõudis, kargas ta puu tagant välja, ta tahtis talumeest puuga ümmaseks lüüa ja siis pühaks rõõvida, kuid ta lõi nii rõvasti, et talumees surmalt maha langes. ~~Kui~~ ^{Kui} nägijät maamees ära suri, ~~nägi ta~~ rõõvis ta talumehe paljaks ja jooksis minema. Teine talumees juhtus ka seda teed mööda tulema, see oli surmud talumehe naaber, ta leidis

oma naabri surinud olevat, ja viis
ta hõlusega iikes oma koju.

Varsti kirjutati lehes, et üks ta-
lumes on surnuks löödud ja
teda otsitakse. Mõrtsukapisetunne ei
annud rahu. Ta juhtus ka lehest
lugema, et mõrtsukat otsitakse.
Ta kartis väga, et kui teda kätte
saadakse, mis siis on!

Ühel päeval leiti ta metsas
puu küljes poodult.

Parandus

7. II. 1929.

Elas kord noor mees, kes lapsest saadik varastas. Kui ta nägi, et maames k'ära suri, röövis ta talumehe paljaks ja jooksis mineima. Teine talumees juhtus ka seda teed mööda tulema, see oli surnud talumehe naaber, ta leidis oma naabri surnud olevat, ja viis ta hobusega ühes oma koju. Ta juhtus ka lehest lugema, et mõrtsukad otsitakse. Ta kartis väga, et kui teda kätte saadakse, mis siis on!

Ühel päeval leiti ta metsas puu küljes põrnult.

Ara lõhu vihkku!

Parandus.

Ta juhtus ka lehest lugema, et mõrtsukad otsitakse.

9. II 1929a.

Kirjand.

Väike häätegu.

Ühel kevadisel päeval ma
söötsin turvisid. Korraga mär-
kasin, et üks turvi meie pa-
raadiukse kohal katuse
ääre küljes kinni oli ja
rabeles.

Võimalik, et Viimaks
sai lahti. Ma püütsin ta
kinni ja nägin, et tal oli
nõõr jala ümber, mis ula-
rad poisid olid pannud.
Ma püütsin ta kinni ja
võtsin tal nõõri jala
ümber ära ja andsin tal-
le süüa, süs lendas ta ära.
Oli hea meel, et sain teha
väikese heateo. Pääle selle

Käis ta iga päev meie ak-
na juures ja ma andsin
talle süüa. R-

Parandus.

Ühel kevadisel päeval ma 12 II 1929
söötsin tiiviseid. Viimaks
sai lahti. Ma püüdsin ta
kinni ja nägin, et tal oli
nööri jala ümber, mis ula-
kad poisid olid pannud.
Ma püüdsin ta kinni, võt-
sin tal noööri jala ümbert
ära ja andsin talle süüa,
süs lendas ta ära.

13. II. 1929

Kirjand.
Vastlapäev.

Vastlapäeval hommikul
üles tõustes ei tulnud mee-
legi, et vastlad on. Alles
koolis oles sain teada. Olin
rõõmus, sest kuuajaga enne
seda ootasin vastlaid. Pidin
oma kooliõdedega sõitma
minema. Kevlis rääkisime
kõrku, et Kora ja Linda
meilt läbi tuleksid ja siis
koos Elfrüde juurde läheme,
kella 5 aeg. Koolist koju jõud-
~~des~~ ^{me} sõin hernesuppi ja
sedjalgu nagu vastlapäeval
moeks on. Jõudsin parajao-
ti ära õppitud, kui kooli-
õed meile tulid, läheme
Elfrüde juurde ja sealt

~~Herbe~~ tänavale. Seal ei olnud
võraid lapsi, oh heameel.
Sõitsime ja mürasime, ei
pannud külmas tähelegi.
Varsti tuli ka tõsta, tegi-
me veel paar sõitu, ning
läksime siis Hesk-Tmleerika
tänavale. Seal oli alles tõst,
~~seal~~ ei olnud nähtgi in-
imest. Sõitsime ja tegime
nalja. Mina istusin lumel
~~pääle~~ maha, ja kõrva
minu kõrvalle ja teised
lapsed muu otsa. Mina
jäin kõige alla, üks istus
mu pea peale, mul tuli
kübar peast, pea taheti
lõssi pigista, kuid kes
sellest hoolib. Lõbutukinas
ei märganud, et üks mees

reega tuli kargasime ruttu
üles.

Aeg kadus nü ruttu, et ei
märganudki. Hakkas külm,
ja kella 4 paiku läksime
koju.

R.

14. II. 1929.

Parandus.

Alles koolis olles sain tea-
da. Nõra Koolis rääkisime
kõrre, et Nõra ja Linda
meilt läbi tuleksid ja
siis kooli Elfride juurde
läheksime, kella 5 aeg. Kooli-
list koju jõudnud sõin
hernesuppi ja seajalgu,
nagu vasklapäeval moeks
on. Jõudsin parasti ära
õpetud, kui kooli õed meile

tulid, läksime Elfrüide juur-
de ja sealt Erbe tänavale.
Seal oli alles tore, ei olnud
ühtki inimest. Mina is-
tusin lumele maha, Nora
minu kõrvale ja ^{teise} lapsed
meie otsa. Mina jäin
kõige alla, üks istus mu
peale, mul tuli kübar
peast, pea taheti lõssi
pigistada, kuid kes sel-
lest hoolib. Aeg kadus
nü ruttu, et ei märga-
nudki. Harekas külm,
ja kella 7 paiku läh-
sime koju.

19. II 1929a.

Kirjand Nägemus.

See oli sügise pool, meie
olime kahekesti Pääskülas.
Oli õhtu pool. Mamma
sõitis hommikul linna
ja pidi õhtul tagasi tule-
ma. Kell oli juba 11-tuist,
aga mamma ei
tulnud, hakkasime juba
kartma, et viimases mam-
ma ei tulegi. Panime lam-
bi põlema. Ootasime, eks
ta ei tule. Horruga
kuuleme, et maja taga
kolistab keegi laudade-
ga. Meie kartsime hirmu.

sasti, et kes see on. Värisesime
kõigest kehast. & Kuid mina
võtsin südame rindu ja vaata-
sin aknast välja. Mis ma
nägin? Üks mees oli maja
taga ja kolistaltseal. Viimaks
kadius kolin ära. Mõtlesime,
ega maimma iika^{enam} tui-
le, lähme tädi juurde. Te-
gime ukse lahti, aga mets
paistis äudne ja täis vai-
me olevat. Meil ei olnud
julgest minna. Viimaks
tuli tädi^{ist} meile järele. Läks-
ime sinna, sõime ning
heitseime magama.

Hea.

